

Sygn. akt II CSK 48/15

POSTANOWIENIE

Dnia 15 września 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Pietrkowski

w sprawie z powództwa B. D. i A. D.
przeciwko G. W. i J. W.
o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 15 września 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powodów
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi
z dnia 27 czerwca 2014 r., sygn. akt I ACa 1532/13,

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz
oddala wniosek adw. E.S. o przyznanie kosztów nieopłaconej
pomocy prawnej udzielonej powodom z urzędu w postępowaniu
kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni oraz usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie ujawniły się przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności przemawiające za przyjęciem skargi do rozpoznania.

Uzasadniając przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz podstawy skargi pełnomocnik powodów B. i A. D. wskazała na „uchybieństwo przepisowi art. 379 pkt 4 k.p.c. skutkujące nieważnością postępowania z uwagi na brak kontroli instancyjnej Sądu Apelacyjnego okoliczności obligatoryjnego wyłączenia z mocy prawa z urzędu Sędziego dokonującego rozstrzygnięcia w Sądzie Okręgowym w Łodzi X Wydziale Gospodarczym w osobie SSO Z. W., w sytuacji gdy uprzednio Sąd w takim składzie osobowym rozstrzygnął w przedmiocie sprawy o zapłatę, która to stanowiła w konsekwencji poprzez przepisanie stanu faktycznego sprawy podwaliny do wydania orzeczenia w niniejszym postępowaniu bez uprzedniego wyjaśnienia nowych okoliczności oraz zarzutów zgłaszanych przez Powódkę”. Powołany w ramach podstaw skargi kasacyjnej art. 5 k.c. również łączony jest z zarzutem nieważności postępowania.

Przesłanki nieważności postępowania są enumeratywnie wyliczone w art. 379 k.p.c. Okoliczność, że Sąd w tym samym składzie orzekł w sprawie o zapłatę oraz w sprawie o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności nie skutkuje nieważnością postępowania. Skład sądu orzekającego nie był sprzeczny z przepisami prawa, ani też w rozpoznaniu sprawy nie brał udziału sędzia

wyłączony z mocy ustawy. Autorka skargi kasacyjnej nie wskazała nawet, która z przyczyn wyłączenia sędziego, o których mowa w art. 48 k.p.c., powinna zostać zastosowana. Z samej tylko treści art. 48 § 1 pkt 5 k.p.c., zgodnie z którym sędzia jest wyłączony z mocy ustawy, w sprawach, w których w instancji niższej brał udział w wydaniu zaskarżonego orzeczenia, *prima facie* wynika, że przepis ten nie znajduje zastosowania w niniejszej sprawie. Wyrok wydany w sprawie o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności nie jest, w relacji do wyroku wydanego w sprawie o zapłatę, ani wyrokiem wydanym w niższej instancji ani też wyrokiem zaskarżonym. Już z samej tylko treści wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika, że jest on oczywiście bezzasadny.

Skoro uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania było oczywiście bezzasadne należało orzec, jak w pkt 1 sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.). Z tych samych względów nie było podstaw do przyznania autorce skargi kasacyjnej kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu. Podstawę prawną ich przyznania dla adwokata ustanowionego przez sąd stanowią przepisy § 2 ust.1, 2 zd.1 i ust. 3 w zw. z § 19 - 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz.1348 ze zm.). Zgodnie z tymi przepisami sąd, określając wysokość opłaty za czynności adwokata bierze pod uwagę charakter sprawy, niezbędny nakład i wkład pracy adwokata w przyczynienie się do jej wyjaśnienia i rozstrzygnięcia.

Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 14 sierpnia 1997 r., II CZ 88/97, (OSNC 1998, nr 3, poz.40) podniósł, że *ratio legis* ustanowionego przymusu adwokacko-radcowskiego do wnoszenia kasacji (aktualnie skargi kasacyjnej) ma na celu zapewnienie temu środkowi prawnemu odpowiedniego poziomu. Od adwokata (jako profesjonalisty) wnoszącego skargę kasacyjną należy przeto wymagać nie - jak od laika - tylko minimalnej znajomości przepisów kodeksu postępowania cywilnego dotyczących skargi kasacyjnej, lecz także znajomości odpowiedniej do pełnionego zawodu.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że czynności adwokata ustanowionego z urzędu, które są sprzeczne z zasadami profesjonalizmu, wywołując skutek w postaci odrzucenia środka prawnego, nie uzasadniają przyznania mu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej (postanowienie Sądu Najwyższego z 12 lutego 1999 r., II CKN 341/98, OSNC 1999, nr 6, poz.123).

Przyjąć należy, że sprzeczne z zasadami profesjonalizmu jest nie tylko sporządzenie przez adwokata środka prawnego podlegającego odrzuceniu albo oczywiście bezzasadnego, jest nim także sporządzenie skargi kasacyjnej, w której uzasadnienie wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania jest oczywiście bezzasadne. Adwokat ustanowiony w związku z postępowaniem kasacyjnym, nie mając argumentów, które uzasadniałyby wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, co w istocie równoznaczne jest ze stwierdzeniem braku podstaw do jej wniesienia, ma możliwość sporządzenia – zamiast skargi kasacyjnej – opinii, o której mowa w art.118 § 5 k.p.c., wnosząc o przyznanie wynagrodzenia zgodnie z § 13 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Z tych względów wniosek o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej w postępowaniu kasacyjnym został oddalony.